

A Kúria a ... Szakszervezete (ügyintéző: jogtanácsos) által képviselt felperesnek ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen túlszolgálatért járó díjazás iránt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 6.M.617/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.880/2013/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.880/2013/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.617/2012/5. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a perbeli időszakban (2006. október 1-től 2007. november 18-ig) a ... Fővámhivatal ... állományában határjövédékes járőr beosztásban teljesített szolgálatot, amely a folyamatos szolgálatteljesítésre tekintettel váltószolgálatban valósult meg. Ennek megfelelően a felperes szolgálatteljesítési ideje olyan módon lett meghatározva, hogy 12 órás szolgálatot követően 24 óra pihenőidő biztosítására, majd a következő 12 órás szolgálatot követően 48 óra pihenőidő biztosítására került sor.

A felperes a szolgálati panaszának e tárgykörben történt elutasítását követően benyújtott, majd pontosított keresetében 405.240 forint túlszolgálatért járó díjazás és törvényes kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Kereseti kérelme jogalapjaként arra hivatkozott, hogy esetében a

fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 320. §-a szerint a folyamatos szolgálatellátásra tekintettel váltószolgálat alkalmazására nem kerülhetett volna sor, mivel az alperes nem határvámhivatal, és nem minősül állandó ügyeletet, őrfeladatot ellátó szervnek sem. Erre tekintettel vonatkozásában a hivatali munkaidőt kell irányadónak tekinteni, ezért a szombati és vasárnapi, valamint a munkaszüneti napokon végzett munka túlszolgálatnak minősül.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 6.M.617/2012/5. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 405.240 forint túlszolgálatért járó díjazást, valamint ezen összeg törvényes kamatát és perköltséget fizessen meg a felperes részére.

Az ítélet indokolása szerint „a perben a felek által nem vitatott tényként volt megállapítható, hogy R. Európai Unióhoz való csatlakozásával 2007. január 1-től a ... határszakaszon, illetve a Mélységi Ellenőrző Csoportokban állandó pénzügyőri szolgálat volt indokolt, emiatt a beosztott pénzügyőröket folyamatosan váltószolgálatba kellett vezényelni, amelybe a hétvége és az ünnepnap is beletartozott”. Ugyanakkor a fővámhivatal ügyrendje szerint a „hivatalos idő” a fővámhivatal székhelyén hétfőtől csütörtökig 8 órától 16.30 óráig, míg pénteken 8 órától 14 óráig tartott. A fővámhivatalba beosztott felperesre főszabályként a szolgálati ügyrend szerinti hivatali idő vonatkozott, ettől eltérő időtartamra történő szolgálatteljesítésére szolgálati parancs alapján volt lehetőség.

A felperes esetében a Hszt. 320. §-a alapján váltószolgálat elrendelésére nem kerülhetett sor, mert e jogszabályi rendelkezés a fővámhivatalnál ennek alkalmazására nem adott lehetőséget.

Tekintettel arra, hogy a felperes a perbeli időszakban a fővámhivatal állományába tartozóként nem a fővámhivatal hivatali rendjével megegyező időben teljesített szolgálatot, az általa szombaton, vasárnap és munkaszüneti napon teljesített szolgálat túlszolgálatnak minősül, erre az időtartamra a Hszt. 88. § (3) bekezdése alapján illeti meg díjazás.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék a 2.Mf.20.880/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú ítéletét annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítélet indokolása kiemelte, hogy a Hszt. 320. §-a kógens módon meghatározza, hogy mely szervek azok, ahol a váltószolgálat elrendelésére lehetőség van, a felperes szolgálatteljesítési helye, a ... Fővámhivatal nem minősült ilyennek a perbeli időszakban.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a felperes keresetének elutasítását, valamint a perköltségben marasztalását.

Álláspontja szerint a felperes esetében a váltószolgálat elrendelése nem volt jogszabálysértő, a munkaköri leírásában szereplő ellenőrzési feladatokból adódóan tevékenysége a határvámhivataloknál dolgozó pénzügyőrök tevékenységével volt összehasonlítható. Románia Európai Unióhoz való csatlakozását követően a megye területén lévő összes határvámhivatal a ... Fővámhivatal szervezetébe integrálódott. A határellenőrzést a csatlakozástól függetlenül ezen a szakaszon is fenn kellett tartani, ez pedig hivatali munkarendben nem volt megvalósítható.

Az elsőfokú bíróság tévesen a hivatali munkarendet akként értelmezte, hogy a felperesnek ez a meghatározott szolgálati ideje. A felperesnek azonban a munkaköri leírásában foglaltak szerint számtalan ellenőrzési feladatot kellett ellátnia a határon, ezek pedig csak folyamatos szolgálatellátással voltak megvalósíthatók. A felperes a szolgálatsszervezés ellen egyébként soha nem élt szolgálati panasszal, nem jelezte azt, hogy szeretné, ha a pihenőnapjai szombat, vasárnapra esnének.

Felperes részére egyébként a heti két pihenőnapot biztosították, a törvényben meghatározott időkereten felül teljesített szolgálata túlszolgálatként díjazásra került, és megtörtént a munkaszüneti napon teljesített szolgálat jogszabály szerinti elszámolása is.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes perköltség fizetésére kötelezését.

Álláspontja szerint a ... Fővámhivatalban a Legfelsőbb Bíróság Mfv.II.10.281/2008/3. számú végzésére tekintettel váltószolgálat elrendelésére nem volt lehetőség. Ezen túlmenően a túlszolgálatra vonatkozó igényének megalapozottságát támasztja alá a Kúria Mfv.II.10.908/2011/6. számú ítélete is.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

A Hszt. perbeli időszakban hatályos 87. § (1) bekezdése szerint, ha a szolgálat érdeke vagy rendkívüli eset szükségessé teszi, a hivatásos állomány tagja a 84. §-ban meghatározott szolgálatteljesítési időn túl, valamint a munkaszüneti és pihenőnapon is kötelezhető arra, hogy szolgálatot teljesítsen

(túlszolgálat), illetőleg meghatározott ideig és helyen arra készen álljon. Nem minősül túlszolgálatnak az ügyeleti ór- és készenléti szolgálat, valamint a gyakorlaton való részvétel.

A Hszt. 86. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a hivatásos állomány tagját hetente két pihenőnap illeti meg, amelyet lehetőleg együtt kell kiadni. A folyamatos ügyeleti szolgálat ellátására szervezett beosztásokban szolgálatot teljesítők esetében az egy hónapra eső pihenőnapok közül legalább az egyiknek vasárnapra kell esnie.

A Hszt. 320. §-a a hat havi munkaidőkeret alkalmazhatósága szempontjából tartalmaz fogalom meghatározást, és úgy rendelkezik, hogy a 84. § (4) bekezdésének alkalmazásában folyamatos szolgálatnak minősül a határvámhivataloknál, valamint az állandó ügyeletet, őrfeladatot ellátó szerveknél a váltószolgálat. A szolgálatteljesítési időt e szerveknél negyedéves keretekben kell meghatározni.

A Hszt. 84. § (4) bekezdése rögzíti azt, hogy a folyamatos ügyeleti szolgálat ellátására szervezett, valamint a készenléti jellegű beosztásokban a szolgálatteljesítési időt a (2) bekezdésben meghatározott heti szolgálatteljesítési időtartam figyelembevételével legfeljebb hat havi keretben is meg lehet határozni.

Jelen esetben a felperes nem vitatta azt, hogy a perbeli időszakban folyamatos szolgálatot látott el, és a szolgálatteljesítési rendnek megfelelően a pihenőnapjait részére az alperes biztosította, és a munkaszüneti napon végzett munkáját túlszolgálatnak tekintve kompenzálta. A kereseti kérelmében érvényesített túlszolgálatért járó díjazás iránti igényét arra alapozta, hogy esetében folyamatos szolgálatteljesítésre nem kerülhetett volna sor a Hszt. 320. §-ában foglaltakat figyelembe véve, így az alperesnél egyébként irányadó hivatali munkarend szerinti pihenőnapokon (szombat, vasárnap), valamint a munkaszüneti napokon általa teljesített szolgálat is túlszolgálatnak minősül, függetlenül attól, hogy e napokon a rá irányadó munkarend szerint be volt-e osztva szolgálatteljesítésre.

Mindezeket figyelembe véve az eljáró bíróságok tévesen helyezkedtek arra az álláspontra, hogy a felperes kereseti kérelmének megalapozottságáról annak alapján kell döntenie, hogy a felperes szolgálatteljesítési helyén elrendelhető volt-e a folyamatos szolgálatellátás.

A túlszolgálatért járó díjazás rendeltetése az, hogy ellentételezze a hivatásos állomány tagja részére azt, ha a pihenőidejében (szolgálatteljesítési időn túl munkaszüneti vagy pihenőnapon) kell szolgálatot ellátnia. A felperes azonban ilyenre maga sem

hivatkozott, nem vitatta azt, hogy a váltószolgálat szerinti pihenőidejét megkapta. Erre tekintettel azt, hogy a felperes esetében túlszolgálat megvalósult-e pihenőnapokon, illetve munkaszüneti napokon történt munkavégzéssel, csak a felperes által ténylegesen teljesített szolgálat alapján lehet eldönteni.

Az eljárás bíróságok a téves jogi álláspontjuk folytán a kereseti kérelem elbírálásakor nem vették figyelembe azt, hogy a felperes keresetének történő helyt adás esetén a felperesre is irányadó szolgálatteljesítési idő mértéke sérülne, hiszen így nem minősülne rendes munkaidőben történő munkavégzésnek az általa ilyenként teljesített szombati, vasárnapi, valamint munkaszüneti napon történt munkavégzés.

Mindemellett téves az ítéleteknek a szolgálati ügyrendekre történő hivatkozása is, hiszen azok csupán a fővámhivatal székhelyén határoztak meg úgynevezett hivatali munkarendet, de ezen túlmenően lehetőséget biztosítottak a fővámhivatalhoz tartozó egyes szervezeti egységeknél a folyamatos szolgálattelátásra is.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében hivatkozott Mfv.II.10.908/2011/6. számú határozat jelen esetben azért nem lehet irányadó, mert abban a perbeli esetben a felperes a tényleges szolgálatteljesítési rendje szerinti pihenőnapokon végzett munkát. Az Mfv.II.10.281/2008/3. számú határozatnak pedig nem túlszolgálatra járó díjazás volt a tárgya.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes eljárási költségének a megfizetésére.

Az eljárási illetéket a Pp. 358/B. §-a, valamint a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. július 9.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Suba Ildikó s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő